WIADOMOŚCI KRAJOZNAWCZE I TURYSTYCZNE

BIULETYN INFORMACYJNY
POLSKIEGO TOW. KRAJOZNAWCZEGO

Członkowie P. T. K. otrzymują biuletyn bezpłatnie, korzystają ze zniżek na kolejach i w schroniskach!

Rok IV. Warszawa, marzec 1933 № 3 (26)

Z CZYNNOŚCI I POSIEDZEŃ RADY GŁÓWNEJ P. T. K.

I Wojewódzki Zjazd Krajoznawczy we Lwowie. Oddział Lwowski P.T.K. przygotowuje na dzień drugiego kwietnia b. r. Wojewódzki Zjazd Krajoznawczy we Lwowie. Zjazd ten ma być próbą masowego zainteresowania społeczeństwa ideologją krajoznawczą na terenie, gdzie ruch krajoznawczy nie był dotychczas systematycznie propagowany. Inicjatorzy Zjazdu nawiązują program do Pierwszego Ogólnopolskiego Kongresu Krajoznawczego w Poznaniu w r. 1929. Porządek obrad przewiduje: 1) otwarcie Zjazdu i powołanie Prezydjum, 2) przemówienia powitalne, 3) odczyt inauguracyjny: „Idea, cele i zadania współczesnego krajoznawstwa polskiego", 4) referat: „Krajoznawstwo jako popularyzacja wiedzy o kraju" — dyskusja; po południu: 1) „Krajoznawstwo w życiu państwowem, społecznem i gospodarczem", 2) „Krajoznawstwo a młodzież", 3) „Krajoznawstwo i turystyka". Dyskusja po każdym referacie, 4) wnioski i rezolucje, 5) zamknięcie Zjazdu.

Oddział Lwowski P. T. K. projektuje: zademonstrować podczas Zjazdu dorobek P. T. K. w formie małej wystawy organizacyjno-propagandowej, obejmującej: 1) przegląd organizacji P. T. K., 2) stan posiadania (domy, muzea, schroniska), 3) wydawnictwa i t. p. Przygotowuje się również publikacja zjazdowa: „Co to jest krajoznawstwo i Polskie Towarzystwo Krajoznawcze?", która obejmie: 1) krótką historję i rozwój P.T.K. 2) wszystkie referaty zjazdowe, 3) kilka artykułów specjalnych, rozwijających ogólne wytyczne programowe referatów, 4) przegląd organizacji P. T. K. (Oddziały, Koła Krajoznawcze Młodzieży Szkolnej w mapkach i wykresach), 5) instrukcję o zakładaniu Oddziałów i Kół Krajozn. Mł. Szkolnej, 6) najważniejszą bibljografję propagandową P. T. K.

Naszemu Oddziałowi Lwowskiemu należy pogratulować inicjatywy i życzyć najlepszego powodzenia w jej zrealizowaniu. Za przykładem Oddziału Lwowskiego powinny pójść inne nasze Oddziały i zorganizować Wojewódzkie bądź Regjonalne Zjazdy Krajoznawcze, dorzucające nowe myśli i poczynania, wzmagające siłę twórczą idei krajoznawczej w Polsce

Siedemsetlecie Torunia. Rada Główna P.T.K. przypomina wszystkim Oddziałom, że w r. b. przypada siedemsetlecia Torunia (nadanie Staremu Miastu Toruniowi w r. 1233—prawa chełmińskiego). Oddział Toruński P.T.K. w związku z tą rocznicą doprowadził pod dach nowy, murowany, dwupiętrowy dom P.T.K. Dom ten musi być wykończony całkowicie, aby podczas tegorocznych toruńskich uroczystości jubileuszowych godnie reprezentował tężyznę idei naszego krajoznawstwa na Pomorzu. Wszelkie datki pieniężne na wykończenie budowy domu P. T. K. w Toruniu przesyłać należy na konto P. K. O. Nr. 204.881 lub do Powiatowej Kasy Oszczędności dla Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, Oddział w Toruniu.

Rozwój P. T. K. W ciągu lutego powstały dwa nowe Oddziały P. T. K.: w Przeworsku i w Rembertowie pod Warszawą. Do powstania Oddziału w Przeworsku przyczynił się Oddział Lwowski, Oddział zaś w Szczęśliwicach szerzy zamiłowania do idei krajoznawczej wśród naszego dzielnego kolejnictwa i przyczynił się do powstania Oddziału P. T. K. w Rembertowie. Miejmy nadzieję, że szeregi kolejarzy-krajoznawców, najbliższych i najserdeczniejszych towarzyszy naszych wędrówek, ogarną całą sieć drożną Rzeczypospolitej pod znakiem P. T. K.!

Rozszerzenie ulg kolejowych dla członków P. T. K. Ministerstwo Komunikacji zaliczyło do stacyj, objętych indywidualnemi zniżkami kolejowemi za legitymacjami P. T. K., jako stacje wyjazdowe: Czortków, Grodno, Ostrów Wlk., Pelplin; jako stacje dojazdowe: Brzeżany, Czarniecka Góra, Grybów, Kościerzyna, Łowicz, Ołyka, Pionki, Szamotuły, Wadowice i Worwolińce.

Walne zebranie członków Sekcji Turystyki Wodnej P. T. K. odbędzie się w dniu 17 marca b. r. o godz. 18 w lokalu P. T. K. przy ul. Karowej 31. Porządek dzienny obejmie sprawozdania za rok 1932, plan działalności w r. 1933, sprawy organizacyjne i wybory władz.

Schronisko P. T. K. w Gdyni. W Obozie Emigracyjnym w Gdyni (tel. 15.91) powstaje nowe schronisko Turystyczne P. T. K. Tanie noclegi dla turystów i wycieczek zbiorowych, tania jadłodajnia na miejscu czynna cały dzień. Na telefoniczne żądanie wysyła się dla wycieczek autobus za opłatą 20 gr. od osoby.

Z ŻYCIA OKRĘGÓW I ODDZIAŁÓW P. T. K.

Brasław. W Nr. 12/32 biuletynu P. T. K. mylnie wydrukowane zostało nazwisko autora książki: „Historja powiatu Brasławskiego". Autorem tej pięknej i wartościowej książki jest p. O. Hedemann.

Kalisz. Oddział zorganizował w r. 1932 szereg wycieczek: dn. 12.VI.32 do Lądu i jeziora Powidzkiego, przy udziale 34 osób. Dnia 29.VI.32 odbyła się wycieczka autobusami do Ołoboku celem zwiedzenia, podobnie jak w Lądzie, prastarego klasztoru po Cystersach, do Ostrzeszowa i Antonina, przy udziale 64 osób. Wycieczki prowadził Prezes Zarządu p. W. Kwiatkowski. W dn. 31.VII.32 zorganizowano, wspólnie z Oddz. Ligi Morskiej i Kolonjalnej, wycieczkę na Święto Morza, w której wzięło udział 52 członków P. T. K. Dnia Dnia 13.XI.32 wyjechała autobusami wycieczka do Stawiszyna i cukrowni w Zbiersku w ilości 56 osób. Oprócz tego jesienią odbyły się dwie wycieczki po Kaliszu.

W celu wzięcia udziału w opiece nad Muzeum Ziemi Kaliskiej, wprowadził Oddział do Zarządu Muzeum przedstawiciela P. T. K. w osobie Presesa Zarządu p. W. Kwiatkowskiego.

W październiku r. ub. zorganizowane zostało Koło Miłośników Fotografji, jako sekcja P. T. K.; Koło liczy obecnie 31 członków i rozwija żywą działalność wśród amatorów fotografji.

Zorganizowane przy szkole powsz. 3 Maja Koło Krajozn. Młodzieży szybko się rozwija, o czem szczegółowe sprawozdanie wysłane zostało do Komisji Kół Krajozn. Młodz. w Krakowie.

Oddział wydał serję pocztówek z widokami Kalisza, na wzór poczty. Liczba członków rośnie: 25 w maju r. ub. do 124, a łącznie z członkami Koła Miłośn. Fotogr. przy P. T. K., do 145.

Zarząd Oddziału przystąpił do zorganizowania wiosennej wystawy Kół Krajoznawczych Młodz. i wydrukował odpowiedni kwestjonarjusz.

Podjęta została inwentaryzacja zabytków w Kaliskiem, na podstawie wydanego przez Oddział kwestjonarjusza.

W marcu r. b. odbędzie się publiczny odczyt o Wicie Stwoszu, w związku z 400-leciem śmierci i kurs przewodników po Kaliszu.

Kościerzyna. Zarząd Oddziału P. T. K. zwołał w dniu 16 grudnia 1932 roku zebranie członków w sali miejscowego Gimnazjum. W obradach wzięła udział młodzież Kółka Krajoznawczego SS. Urszulanek oraz Gimnazjum. Po zagajeniu zebrania przez prezesa p. Skaję, wybrano Komisję Rewizyjną, w skład której weszli pp.: Kapeluszny, Fermela i Okoniewski. Prezes p. Skaja przedstawił zebranym program Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, poczem p. prof. Firlusówna wygłosiła referat o znaczeniu krajoznawstwa, które przez poznanie własnego kraju prowadzi do zjednoczenia i zbratania całego społeczeństwa. Drugi ze swadą i werwą wypowiedziany referat wygłosiła prezeska Kółka Krajoznawczego Zakładu SS. Urszulanek p. Eugenja Kłosówna, uczennica VIII klasy. Oba referaty nagrodzono hucznemi oklaskami. Uczeń V klasy gimnazjum, Brunon Strongowski, wygłosił odczyt p. t. „Życie tatrzańskich górali" oraz w języku góralskim wiersz. Celem spopularyzowania idei krajoznawczej wśród tutejszego społeczeństwa, polecono zarządowi urządzić zabawę regjonalną (Wieczór kaszubski). Do zarządu P. T. K. kooptowano opiekunów kół młodzieży tutejszych zakładów naukowych: pp. prof. Firlusównę, prof. Bruskiego i prof. Kahla. Następne zebranie odbędzie się w zakładzie SS. Urszulanek. Odśpiewaniem pieśni krajoznawczej przez Kółko Krajoznawcze Młodzieży Żeńskiej zakładu SS. Urszulanek zakończono zebranie.

Lwów. Doroczne Walne Zgromadzenie Oddziału odbyło się w dniu 11 stycznia 1933 roku. Wybrany został zarząd Oddziału w składzie następującym: prezes, prof. dr. Benedykt Fuliński, I wiceprezes, doc. dr. Józef Wąsowicz, II wiceprezes, dr. Zbigniew Hornung; sekretarz, dr. Franciszek Uhorczak, skarbnik, dr. Michał Orlicz, członkowie zarządu, pp.: wizyt. Henryk Błażewski, doc. dr. Juljan Czyżewski, dr. Jan Falkowski, mjr. Marjan Legeżyński, inż. Zenon Łyszek, dr. Adam Malicki, dr. Franciszek Pawliszak, dr. Józef Piotrowski, prof. dr. Szymon Wierdak, prof. dr. Zierhoffer. Oddział liczy 164 członków.

Nadesłane sprawozdanie Oddziału Lwowskiego jest doskonałym przykładem, jak w związku z instrukcją programowo - sprawozdawczą P. T. K. należy sprawozdania Oddziałów układać. Zarząd pisze: „Polskie Towarzystwo Krajoznawcze jest obecnie na terenie Lwowa niezbędnym, pożądanym i ważkim czynnikiem w kompleksie właściwych mu spraw i zagadnień z bardzo dużemi właściwościami ekspansji w szeregu dziedzin pracy społecznej, ściśle krajoznawczej i turystycznej, w których najczęściej brakuje świadomej inicjatywy społecznej".

Łódź. Dn. 22.I.33 odbyło się Walne Zgromadzenie Oddziału. Do Zarządu weszli pp.: M. Nalepińska, prezes, K. Izydorczyk, viceprezes, A. Nalepiński, sekretarz J. Chojnacka, skarbniczka, B. Olbromska, zastępczyni sekretarza i skarbniczki, J. Adamowicz, A. Dąbrowska, M. Dziurgowski, F. Lenartowicz, L. Malikowa, W. Rothertówna, J. Wiktor. Sprawozdanie z działalności Zarządu w r. ub. podamy w następnym numerze.

Dn. 4.II.33 podczas czwartej „herbatki" p. inż. M. Dziedzicki, demonstrując przez siebie wykonane zdjęcia, odbył z licznie zebranymi wędrówkę po Karpatach. Gra na cytrze i tańce uzupełniły program.

Dn. 18.II.33 zwiedzano stację telefonów miejskich. Tegoż dnia odbyło się pierwsze posiedzenie nowoutworzonej sekcji wycieczkowej.

Dn. 12 marca b. r. odbędzie się występ zespołu góralskiego, sprowadzonego przez Oddział z pod Zakopanego. Zarząd usilnie prosi pp. członków o poparcie.

Na 29 kwietnia projektuje się konkurs na strój ludowy pań, ściśle etnograficzny lub stylizowany.

Olkusz. W dn. 21.I.33 odbyło się walne zgromadzenie Oddziału. Nowy Zarząd ukonstytuował się następująco: prezes ks. Jan Piskorz, viceprezes p. Mieczysław Borowski, skarbnik p. Władysław Majewski, sekretarz p. Antoni Wiatrowski, kustosz p. Władysława Kijowska. Do komisji rewizyjnej powołano pp.: Olgę Kurzejową, Adama Muszkatblata i Romana Piechowicza. Nowy zarząd postanowił organizować w każdy piątek odczyty krajoznawcze. Akcję odczytową rozpoczął p. Antoni Wiatrowski, nauczyciel Państwowej Szkoły Rzemieślniczej, mówiąc o Krakowie, Wilnie i Starej Warszawie. Odczyty ilustrowane są przezroczami łaskawie udzielanemi Oddziałowi przez Urząd Wojewódzki w Katowicach.

Pelplin. (Pomorze). Dn. 31.I.33 odbyło się pod przewodnictwem p. burm. dra Chmieleckiego Walne Zebranie naszego Oddziału. Złożono sprawozdanie kasowe i zdziałalności od założenia Oddziału 20.6.32 do

31.I.1933. Oddział odbył 8 zebrań plenarnych i 7 wycieczek miejscowych, z tych kilka do wnętrza miejscowej katedry, w celu zapoznania się z bezcennemi zabytkami sztuki, znanemi w całej Polsce. Zarząd ukonstytuował się następująco: pp.: prezes dr. Ruśkiewicz, wiceprezes Zygmunt Pawłowski, sekretarz A. Jabłońska, zastępca A. Chudzińska, skarbnik Z. Bochińska, zastęp. Chylewska. Zaliczenie stacji Pelplina do stacyj wyjazdowych przyjęto z zadowoleniem. Przy omawianiu planu na najbliższą przyszłość postanowiono jako naczelne zadanie: rozwijanie działalności w kierunku propagandy ideologji krajoznawczej, zorganizowanie życia towarzyskiego, wzmożenie akcji wycieczkowej i t. d. Obecnie oddział liczy 41 członków. Adres: Z. Bochińska, Pelplin, Dworcowa 14.

Poznań. Oddział Poznański P. T. K. urządził w styczniu 3 wycieczki przy udziale 113 osób.

W dniu 8 stycznia urządzono przy złej pogodzie wycieczkę zamiejscową. Wycieczka wyjechała koleją do Antoninka, skąd ruszyła lasami przez Zerniki i Michałowo do Gądek. Pieszo przebyto 15 km. Uczestników 6. Prowadził p. Dr. T. Smoluchowski.

Dn. 15.I odbyła się wycieczka miejska. Zwiedzono nową Elektrownię Miejską, Miejski Port Rzeczny i synagogi. Uczestników 67. Prowadził sekretarz Oddziału.

Dn. 29.I wycieczka zwiedziła kościoły: Jezuitów, P. Jezusa, Św. Krzyża, Pobernardyński i Bożego Ciała.

Zapowiedziana na Trzech Króli wycieczka: „Na sannę do Białowieży!" z powodu polowań reprezentacyjnych została odłożona na początek lutego. Przy bardzo złej pogodzie wskutek panującej w całym kraju odwilży, wyruszyła wycieczka z Poznania w dniu 2 lutego popołudniu. Do Białowieży jednak odwilż nie doszła, a grubość pokrywy śnieżnej w Puszczy wynosiła 20 cm. Temperatura podczas pobytu wycieczki w Białowieży wahała się od -3 do +0,5 stopni Celsjusza. Wycieczka zabawiła w Białowieży 3 dni. Wycieczki do Puszczy odbywały się na saniach, a droga, którą w ten sposób przebyto wynosiła około 150 km.

Pierwszego dnia zwiedzono Park Narodowy. Małe sanie, zaprzężone w rącze i wytrwałe koniki, lekko sunęły po śniegu. Dzięki tej lokomocji można było objechać cały prawie Park Narodowy i zobaczyć najcenniejsze okazy drzew puszczańskich. Wieczorem zwiedzano Muzeum Puszczańskie, wysłuchując jednocześnie bardzo interesującego referatu Leśniczego Parku Narodowego p. R. Jasińskiego.

Drugiego dnia wycieczka wyjechała do Hajnówki, gdzie zwiedziła Zakłady Przemysłu Drzewnego oraz Szkołę Rzemieślniczą i Szkołę Przemysłu Artystycznego. W drodze powrotnej wycieczka zatrzymała się przy zwierzyńcu, aby złożyć wizytę żubrom, które budziły bardzo żywe zainteresowanie i które fotografowano bardzo gorliwie. Wieczorem tegoż dnia wielkopolanie bawili się ochoczo na balu „Braci Puszczańskiej", w pałacu Pana Prezydenta. Przy tej okazji zadzierzgnięte zostały nici bardzo serdecznej przyjaźni między Poznaniem a Białowieżą. Oddział Poznański P. T. K. ma obecnie 5 członków z Białowieży, między nimi p. leśniczego Jasińskiego.

Trzeciego dnia wycieczka miała za cel dotrzeć na najwyższy punkt Puszczy (204 m. n. p. m.) i zobaczyć bory bagienne i bory sosnowe, drzewostany zupełnie odmienne od otaczających polanę Białowieską. Również powierzchnia ziemi jest tu inaczej ukształtowana. Mianowicie znaczna falistość terenu wielce przyczynia się do urozmaicenia wycieczki. Nadto długie leśne drogi, obrzeżone świerkami tworzą wspaniałe perspektywy. Po drodze oglądano tartaki i prymitywne terpentyniarnie. Punktem kulminacyjnym tego dnia był bigos myśliwski w pawilonie myśliwskim Pana Prezydenta.

Wieczorem tegoż dnia uczestnicy wycieczki zebrali się w schronisku, aby gorąco podziękować p. Jasińskiemu za pełną poświęcenia pracę i trudy, jakie dla wycieczki poznańskiej położył. Przytem uczestnik wycieczki p. inż. J. Sulerzyski z Poznaniu odczytał napisany przez siebie entuzjastyczny wiersz na cześć Puszczy. Resztę wieczoru spędzono w kasynie urzędniczem w miłem towarzystwie pp. Jasińskich.

Wrażenie, jakie wywarła Puszcza na zwiedzających, było przepotężne. Wszyscy przeżyli wiele pięknych chwil i wzruszeń, a wszystko to dzieki p. Jasińskiemu, któremu wszyscy uczestnicy wycieczki i Zarząd Oddziału Poznańskiego P. T. K. na tej drodze, ponownie dziękując, przesyłają serdeczne staropolskie „Bóg zapłać".

Wycieczka Oddziału Poznańskiego była pierwszą zimową wycieczką notowaną w Białowieży. Z obserwacji przy tej okazji poczynionych wyciągnięto wniosek, iż Białowieża posiada wszelkie dane ku temu, aby się stać ważnym ośrodkiem zimowego ruchu turystycznego. Dzięki saniom przebyć można w Puszczy przestrzenie, jakich latem ani pieszo, ani na niewygodnych podwodach pokonaćby nie można.

Powietrze, nie zatruwane, zwłaszcza na szosach przez samochody, jest idealnie czyste, a Puszcza w czasie zimowym posiada niewysłowiony czar. Mrozów też obawiać się nie potrzeba, gdyż schronisko w Białowieży posiada centralne ogrzewanie, a do okrycia podczas jazdy służą pledy i kożuchy przygotowane przez Zarząd Parku Narodowego. Nadmienić tu także należy, iż znaczna falistość terenu, zwłaszcza w borach sosnowych sprzyja również narciarstwu.

Z Białowieży wyjechała wycieczka 6 lutego rano do Białegostoku, gdzie również doznała bardzo serdecznego przyjęcia ze strony tamtejszego Oddziału P. T. K. Na dworcu powitali wycieczkę skarbniczka Oddziału Białostockiego p. A. Śrzedzińska i członkowie Oddziału pp. Starosielec i prof. M. Goławski, naczelnik Wydziału Kultury i Oświaty Magistratu m. Białegostoku. Nieco później na spotkanie wycieczki przybyli prezes Oddziału Białostockiego p. prof. K. Kosiński i członek Zarządu F. Echeński. W Białymstoku wycieczka zwiedziła fabrykę tkacką Beckera, b. pałac Branickich, kościół i wystawę wznowionych manuskryptów średniowiecznych Artura Szyka. Fachowych objaśnień udzielał wycieczce p. prof. M. Goławski. Za serdeczne i nadzwyczaj pieczołowite przyjęcie wycieczki poznańskiej Zarząd Oddziału Poznańskiego przesyła na tej drodze najgorętsze podziękowanie przedstawicielom bratniego Oddziału Białostockiego, którzy pobyt wycieczki w Białymstoku starali się jaknajbardziej uprzyjemnić, a szczególnie p. prof. M. Goławskiemu i p. prezesowi prof. K. Kosińskiemu, którzy pomimo bardzo złej pogody towarzyszyli wycieczce aż do odjazdu.

Program wycieczki przewidywał jeszcze jednodniowy pobyt w Warszawie. Nocleg znalazła wycieczka

w schronisku P. T. K. przy ul. Karowej. Zwiedzanie stolicy zaczęto od mogiły Nieznanego Żołnierza i pomnika Księcia Józefa. Następnie udano się na plac Zamkowy, poczem zwiedzono katedrę, dokładnie domy na Starem Mieście, szczególnie winiarnię Fukiera z piwnicami, kościół św. Marcina, Muzeum Wojska, galerję malarstwa polskiego w Muzeum Narodowem i wystawę w Zachęcie. Po południu 7 lutego wycieczka opuściła Warszawę. W wycieczce wzięło udział 24 osoby. Zorganizował i prowadził wycieczkę sekretarz Oddziału p. Fr. Jaśkowiak.

W dn. 29.I.33 odbyło się zebranie opiekunów Kół Krajoznawczych Młodzieży przy licznem udziale Kuratorjum Okr. Szkolnego Poznańskiego, członków P.T.K., P.T.T. i in. Według referatu przewodniczącej zebrania p. dr. K. Świnarskiej, na terenie Okręgu Szk. Pozn. instnieje 58 Kół Krajozn. Młodz. Szk. Najintensywniej pracuje Bydgoszcz, która posiada 26 Kół, z tego 20 w szkołach powszechnych. Do Okręgu Poznańskiego należą 32 Koła, z tego 13 z Poznania, Okręg przygotowuje Zjazd Kół Krajozn. Młodz. Szk. P. T. K. w Bydgoszczy. Zjazd ten połączony będzie z wycieczką do Torunia w dn. 16—18 czerwca b. r. W dn. 21—27 maja odbędzie się manifestacyjna pielgrzymka młodzieży poznańskiej na groby Orląt Lwowskich do Lwowa. Podczas obrad p. Szychliński wygłosił referat na t.: „Lwów, jako cel i centrum wycieczek krajoznawczych".

W sobotę, 21 stycznia, prezes Oddziału Poznańskiego P.T.T. p. Dr. Smoluchowski wygłosił ilustrowany odczyt o początkach narciarstwa w Polsce i jego teraźniejszych zdobyczach. Odczytu wysłuchało około 100 osób.

11 lutego wiceprezes Oddziału Poznańskiego P.T.K. p. prof. J. Kilarski wygłosił ilustrowany odczyt p. t. „Warszawa", w którym mówił o stolicy z doby królewskiej, z czasów niewoli i dzisiejszej, świetnie rozbudowanej Polski mocarstwowej. Odczytu wysłuchało 70 os.

18 lutego generalny konserwator p. J. Remer wygłosił, ilustrowany przeszło 100 przezroczami według zdjęć Tadeusza Przypkowskiego. odczyt p. t.: „Arcydzieło Wita Stosza. Na marginesie ostatniej konserwacji wielkiego ołtarza w kościele N. P. Marji w Krakowie". Odczytu wysłuchało 190 osób.

KALENDARZYK KRAJOZNAWCZY.

ODCZYTY.

Oddział P. T. K. w Warszawie.

8.III.—Posiedzenie Walne Oddziału Warszawskiego P.T.K. Porządek dzienny: 1) wybór prezydjum, 2) protokół z poprzedniego zebrania z r. 1932, 3) sprawozdanie z działalności Oddziału, 4) sprawozdanie finansowe i Kom. Rewizyjnej, 5) program działalności, 6) preliminarz budżetowy, 7) uzupełniające wybory do Zarządu, 8) ogólne wnioski.

22.III.—Rezerwaty leśne w Polsce, wygł. p. prof. J. Kloska.

29.III.—Za kulisami Polskiego Radja, wygł. p. dr. M. Stępowski.

Odczyty ilustrowane obrazami świetlnemi.

WYCIECZKI.

Oddział P. T. K. w Poznaniu.

5.III.—Wycieczka zamiejscowa pod kierownictwem p. dr. T. Smoluchowskiego. Szczegóły podane będą później.

12.III.—Muzeum Wielkopolskie przy placu Wolności. Zbiórka w muzeum puktualnie o godz. 10. Wycieczka nie będzie ogłoszona w prasie. Prowadzi Fr. Jaśkowiak.

26.III.—Muzeum Wielkopolskie. Dział przedhistoryczny przy ul. Sew. Mielżyńskiego 26/27. Zbiórka w muzeum punktualnie o godz. 10. Wycieczka nie będzie ogłoszona w prasie, prow. p. Rajewski.

Z okazji 700-letniej rocznicy m. Torunia, Zarząd Oddziału Poznańskiego P. T. K. projektuje w ciągu b. roku urządzić kilka zbiorowych wycieczek do Torunia. Wycieczki zdeklarowali prowadzić członkowie Zarządu pp.: wiceprezes prof. J. Kilarski i sekretarz Fr. Jaśkowiak.

W lipcu b. roku Oddział projektuje ośmiodniową zbiorową wycieczkę na Polesie.

Oddział P. T. K. w Warszawie.

5.III.—Pałac Raczyńskich przy ul. Długiej 7, (obok Min. Sprawiedliwości), prow. p. H. Marcoin, koszt dla członków 25 gr., dla gości 50 gr.

10.III.—Fabryka Fuchsa — prow. p. Z. Drzewiczewska Koszt dla członków 25 gr., dla gości 50 gr.

12.III.—Cieplarnia Miejska na Rakowcu — prow. p. G. Zborowska, koszt dla czl. 25 gr., dla gości 50 gr.

12.III.—Zamek Królewski — prow. p. M. Grujanka.

14.III.—Obserwatorjum Astronomiczne — prow. p. St. Oleksiński.

18.III.—Drapacz Chmur na placu Napoleona — prow. p. A. Luboiński, koszt dla członków 25 gr. dla gości 50 gr.

19.III.—Gmach Głównej Poczty—prow. p. S. Oleksiński, koszt dla członków 25 gr., dla gości 50 gr.

19.III.—Muzeum hr. Krasińskich na Okólniku — prow. p. Marcoin.

19.III.—Prosektorjum medycyny sądowej przy ul. Oczki, prow. p. Z. Drzewiczewska, koszt dla członków 25 gr., dla gości 50 gr.

25.III.—Dom Akademick i przy pl. Narutowicza — prow. p. A. Luboiński. Koszt dla członków 25 gr., dla gości 50 gr.

26.III.—Gmach Polskiej Y. M. C. A.—prow. p. H. Marcoin. Koszt dla członków 25 gr., dla gości 50 gr.

2.IV.—Cytadela — prow. p. S, Oleksiński.

9.IV.—Wycieczka do Mogiły Powstańców pod Zaborowem Leśnym, połączona z chórami Lutni i Harfy i odczytem prof. H. Mościckiego, przy udziale Powstańców z r. 1863 r. Dojazd do Janówka osobnym pociągiem udzielonym przez Władze Wojskowe — prow. p. P. Szymański.

13—18.IV—4-dniowa wycieczka do Lwowa i w Zagłębie Naftowe — prow. p. S. Oleksiński.

Redakcja i Administracja w Warszawie, ul. Karowa 31, tel. 642-50.

Redaktor odpow.: **Aleksander Patkowski.** Wydawca: **Polskie Tow. Krajoznawcze.**

Druk. Jan Świętoński i S-ka, Warszawa, Kopernika 34. Telefon 407-50.